

**КРИМСЬКИЙ
МІСТ
І УКРАЇНСЬКА
ГАНЬБА**

→ 3

**«ВМИРАТИ І ВБИВАТИ
ЗА РОСІЮ І ПУТІНА»:
ВИХОВАННЯ
ДІТЕЙ В ОКУПАЦІЇ**

→ 5

КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ

ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНА
УКРАЇНСЬКА
ГАЗЕТА

№ 35
1.09.2017

www.svitlytsia.in.ua

Ці слова добре знайомі кожному, хто хоч раз побував у стінах Української школи-гімназії в Сімферополі. Рівно 20 років тому, 1 вересня 1997 року, цей перший на півострові україномовний навчальний заклад відчинив свої двері для юних кримчан. Відкриття гімназії стало справжньою перемогою для кримських українців у боротьбі з байдужою місцевою владою, яка повсякчас гальмувала процес створення і утвердження в Криму україномовної освіти. Проте гімназія з гідністю пройшла всі випробування, і з упевненістю можна сказати, що з часом стала найкращою, найсучаснішою, найелітнішою школою півострова. Однак, як і все інше в Криму, історію цього навчального закладу можна поділити на два періоди: до і після...

ІГОР СВІТЛИЧАНИН

ДО...

Ініціатором відкриття гімназії стала директор сімферопольської школи № 21 Лариса Михайлівна Барзут, вона й провела всю важку роботу з організації закладу. А починалося все у стінах колишньої вечірньої школи (а до того – училища при лютеранській церкві) в самому центрі Сімферополя. Саме тут 1 вересня 1997 року пролунав перший дзвоник для тих дітлахів, хто хотів навчатися українською мовою. А було їх близь-

НАГОЛОС

вий сад, музей, художня галерея, плавальний басейн, радіорубка, відеотека, книгосховище, бібліотека, актовa зала – усе це якнайкраще сприяло і навчанню, і гармонійному життю та розвитку школярів у стінах своєї alma mater. Після уроків тут працювали численні гуртки та секції, програми яких було зорієнтовано на поглиблення знань з українознавства, гуртки гри на сопілці та бандурі, фольклорний ансамбль «Росава». І найголовніше – усім цим опікувався чудовий колектив учителів і вихователів на чолі з справжньою берегинею й умілим керівником, незмінним директором Наталією Руденко.

Гімназія тісно співпрацювала з Науково-дослідним інститутом українознавства, Українським гуманітарним ліцеєм Київського національного університету імені Т. Г. Шевченка, Науково-природничим ліцеєм міста Києва, Економічним ліцеєм міста Києва, Львівською гуманітарною гімназією з поглибленим вивченням українознавства та англійської мови. В січні 2012 р. у Сімферополі з ініціативи Н. І. Руденко відбулася перша Рідзвяна хода зіздарів, а в гімназії було створено музей Рідзвяної зірки. У 2006 р. школа увійшла у сотню найкращих шкіл України.

Тож не випадково, що Українська гімназія весь час свого існування була кісткою в горлі у зятих україноненавистників. І зовсім не випадково, що вона стала головною мішенню для окупантів у перші ж тижні після анексії півострова...

→ 2

ЖИТИ РОЗВИВАТИСЬ ПРОЦВІТАТИ

ко 400. Згодом гімназія переїхала у приміщення колишнього дитячого садочка вже подалі від центру міста. Проте весь цей час гімназія жила з надією на власне приміщення, гідне першої націо-

нальної школи на півострові. І справа зрушила з місця завдяки постійному тиску громадської думки, а в серпні 2003 року до Сімферополя прибув тодішній Президент України Леонід Кучма,

аби закласти капсулу в підмурівок майбутньої школи.

І от 1 вересня 2004 року відбулося відкриття нового приміщення української гімназії, яке звела будівельна фірма «Консоль». Нова сучасна школа одразу ж привернула увагу мешканців міста – тих, хто думав про майбутнє своїх дітей, хто хотів добре знати державну мову, українську культуру. Розрахована на 650 учнів, вона вміщувала понад 800! Навчатися в ній бажали не тільки етнічні українці, а й росіяни, кримські татари і представники інших національностей. Власний зимо-

ХТО МИ Є?

ЧАС, ПРОСТІР, МАТЕРІЯ, ЕНЕРГІЯ...

→

7

→ 1

ІГОР СВІТЛИЧАНИН

...І ПІСЛЯ

У квітні 2014 року директора Наталю Руденко змусили підписати заяву про звільнення «за згодою сторін». При цьому міська «влада» заявила, що це було рішення директора. Напередодні біля гімназії відбувся мітинг проросійських активістів з вимогою перепрофілювати школу на російську. Батько одного з учнів, назвавшись представником «самооборони Криму», прийшов до кабінету директора й емоційно зажадав негайно видати російські підручники. Тиск на Наталю Руденко завершився візитом міських «чиновників»: їй запропонували піти або за згодою сторін, або за статтею. Приводом став збір батьками коштів (по 8 гривень), щоб покрити витрати на приїзд знаменитого кобзаря Василя Нечепи: у середині лютого 2014 року народний артист дав концерт у гімназії в рамках ювілейних заходів до 200-річчя Тараса Шевченка. Після цього депутат Верховної Ради АР Крим від партії «Русское единство» Сергій Цеков заявив, що Нечепи під час виступу закликав учнів агітувати батьків їхати на Майдан до Києва, і зажадав від Міністерства освіти Криму вжити заходів щодо директора гімназії, однак вивчення повного запису виступу показало, що подібні заклики не лунали. Крім мови навчання, виникла проблема збереження творчих гуртків (кераміки, розпису, вишивки, гри на народних інструментах). До того ж колектив гімназії збирався багато років з різних областей України. Наступного дня після звільнення Наталії Руденко «мер» Сімферополя Віктор Агеєв заявив, що батьки понад 200 учнів Української гімназії написали заяви на навчання їхніх дітей російською мовою. Варто зазначити, що протест проти подій у гімназії учні висловлювали співом гімну України.

Після цього Українську гімназію було перейменовано на «Сімферопольську академічну». Ситуацію у ній довели до того, що на навчання українською мовою у 2014-2015 навчальному році надійшла лише одна заява від батьків першокласника. Тоді Валентина Лаврик, призначена директором гімназії замість Наталії Руденко, змушеної поїхати з Криму, заявила, що у новому навчальному році в гімназії не буде не лише україномовних перших класів, а й п'ятих і одинадцятих класів з навчанням українською мовою. У 2014 році, незважаючи на тиск на батьків, в українській гімназії вдалося набрати україномовний перший клас з більш ніж двадцяти дітей. На той час підводилася база під заяви журналіст-

ЖИТИ РОЗВИВАТИСЬ ПРОЦВІТАТИ

тів кримських видань про те, що кримчани оголосили бойкот українській мові й масово пишуть відмови від її вивчення. Насправді ж спостерігалися численні випадки, коли заяви на викладання рідною мовою чи її вивчення не були прийняті, були залишені без уваги чи зникли.

На початку грудня 2016 року сімферопольські респонденти повідомили, що в колишній українській гімназії категорично не набираються нові класи з українською мовою навчання з тієї причини, що буцімто нема бажаючих, хоча на той час можна було набрати мінімум один клас. Якщо у середніх класах з українською мовою навчання у 2015-2016 навчальному році на вивчення російської мови відводилося 2, а української – 4 години на тиждень, то на початку 2016-2017 навчального року на вивчення української мови у вересні відвели 2 години, а з жовтня з програми виключили і їх, аргументуючи

це рішення відсутністю вчителів і підручників. Деякі вчителі продовжували проводити заняття українською мовою, незважаючи на наявність підручників тільки російською мовою. Однак частина вчителів у відповідь на зауваження учнів стосовно того, що заняття в українському класі слід проводити українською мовою, відповідали: «На украинском разговаривайте дома». При цьому скарги батьків протягом двох років залишалися без уваги з боку керівництва гімназії...

Незважаючи на зміну назви і мови навчання, для багатьох випускників і учнів, дехто з яких разом з батьками був вимушений покинути Крим, гімназія й досі залишається Українською. А деякі колишні учні діляться у мережі Фейсбук своїми спогадами і мріями: «Коли в березні 2014 року казаки зайшли в українську школу-гімназію в Сімферополі, вони вигнали директора і зняли з флагштока прапор України та штандарт гімназії. Вночі група хлопців підняли жовто-блакитний стяг над рідною школою. Вранці охоронці його зняли, те саме повторювалося ще, поки не скінчилися прапори. Купити вже не було де. Залишився один. Він у схованці і чекає нашого повернення. Перше, що я зроблю, повернувшись до Криму, дістану цей дорогий скарб і віддам прапор дітям, які піднімуть його над рідною школою. Мрію про це...».

Мріємо й ми, що слова «Жити, розвиватись, процвітати!», які золотом сяють (ще й досі!) на фронтоні гімназії, рано чи пізно доповняться словами: «На благо України!», а щасливі кримські дітлахи будуть гордо дивитися на жовто-блакитний прапор, що майоритиме над рідною школою!

ДАЙДЖЕСТ

КРИМЧАНИ ПРИВІТАЛИ УКРАЇНУ З ДЕРЖАВНИМИ СВЯТАМИ

Мешканці Севастополя 23 серпня привітали Україну з Днем прапора та Днем Незалежності патріотичним флешмобом. У цей день у соцмережах було оприлюднене зроблене за кілька днів до свята фото, на якому майже три десятки людей, у тому числі діти, стоять на набережній Чорного моря в одязі кольорів українського прапора.

«Вітаємо нашу Україну з Днем Прапора і Днем Незалежності!!! З тобою в серці», – написала у Facebook користувачка Тетяна Москаленко і виклала підписане фото з флешмобу. За деякий час фотографія зникла з соцмережі без будь-яких пояснень з боку адміністрації, проте користувачі поширили її знову.

Мешканці Севастополя, Сімферополя, Бахчисарая та Феодосії прочитали рядки з вірша Василя Симоненка «Де зараз ви, кати мого народу?», повідомило видання «Крим.Реаліі». Локації, презентовані у записаному відеоролику, обрали не випадково. На відео показано Володимирський собор у Херсонесі, який недавно відвідав президент РФ Володимир Путін, Херсонський маяк, біля якого розташовано окупаційну військову частину, пам'ятник Тарасу Шевченку в Сімферополі, біля якого періодично затримують місцевих проукраїнських активістів, будівля «парламенту» Криму та «управління поліції» у Феодосії.

«Хочемо нагадати матері-ковим українцям, щоб вони не квапилися називати всіх кримчан зрадниками і пам'ятали про те, що на півострові, попри тиск і репресії, залишається величезна кількість патріотів України», – зазначили у

творчій групі ініціаторів відеопривітання.

У центрі Сімферополя активістки Українського культурного центру в Криму прикрасили паркан біля парку імені Шевченка синіми і жовтими прапорами та поклали квіти до пам'ятника Кобзареві. Наступного дня біля погруддя зранку чергували окупаційні «поліціанти».

У Коктебелі невідомі особи на газогоні написали російською мовою «Крим – Україна, слава Україні», а на дротах неподалік вивісили український прапор і в'язку повітряних кульок синього і жовтого кольору.

У Керчі невідомі особи розписали українською символікою та «антиурядовими» гаслами в'їзд до міста. Написи було нанесено в різних місцях. До 10-ї години комунальники зафарбували малюнки: фотографії з місця події з'явилися вже після їхньої роботи, тож дізнатися про зміст написів неможливо.

Радіостанція «Мейдан» оприлюднила 26 привітань з Криму до 26-ї річниці незалежності України. 24 серпня в ефірі протягом дня лунали святкові слова від кримчан з Сімферополя, Севастополя, Білогірська, Джанкою, Керчі, Бахчисарая, Судака, Ялти. Зі зрозумілих причин не всі змогли підписатися справжніми іменами.

У Гурзуфі до Дня Незалежності України невідомі вивісили прапор України на дротах високовольтних ліній електропередач. Окупаційні силовіки та комунальники змогли зняти його лише увечері з використанням спецтехніки.

Історія мосту між Кримом і Кубанню через Керченську протоку («Кримсько-го мосту») розпочалася не з російською окупацією Криму, як може собі дехто подумати. Близько двох десятків проектів «українсько-російського» мосту було розроблено ще з початку 1990-х років.

ІГОР СВІТЛИЧАНИН

21 квітня 2010 року теперішній прем'єр-міністр РФ Дмитро Медведев, який тоді недовго займав президентське крісло, підписав з тогочасним президентом України Віктором Януковичем у Харкові сумнозвісні угоди, які закріплювали Крим за російським військовим флотом до 2042 року. За президентської каденції Віктора Ющенка роком виведення ЧФ РФ з берегів півострова було визначено 2017-й. Ще перебуваючи в Харкові, президенти також підписали угоду про будівництво мосту через Керченську протоку, заявивши про своє «принципове зацікавлення у реалізації цього проекту». За цим документом комісії міністерств транспорту двох держав мали обрати потрібний проект і підрядників, а до 2014 року завершити зведення конструкції.

У 2012 році проект ще перебував на стадії розробки. Проте вже тоді у кримських інтелектуальних колах закликали розглядати Крим і Кубань як «єдине ціле»: мовляв, ці території мають «спільну історію, починаючи від Боспорського царства». «Секретом Полішинеля» було закладення проектування та будівництва Керченського мосту у Транспортну стратегію РФ на період до 2030 року – як одного з основних напрямків розвитку транспортної інфраструктури у Південному федеральному окрузі. Саме до цієї адміністративно-територіальної одиниці окупанти «додали» Кримський півострів, який перед цим був окремих «федеральним округом».

За кілька років до російської анексії Криму в адміністрації Краснодарського краю заявляли, що потреба мосту зумовлена «як економічними, так і гуманітарними чинниками», і запевняли, що «з фінансуванням цього проекту зволікань не буде». Офіційний Київ не раз підкреслював, що в умовах відносно складної економічної ситуації країна просто

«БУДІВНИЦТВО СТОЛІТТЯ»

Будівництво Кримського мосту, 2016 рік

КРИМСЬКИЙ МІСТ І УКРАЇНСЬКА ГАНЬБА

Проект 2014 року

Проект будівництва мосту 2010 року

не в змозі взяти на себе навіть половину необхідних витрат. У свою чергу, російська сторона нарікала на відсутність технічного обґрунтування.

Перемовини щодо «керченського плану» неодноразово заходили

у глухий кут через позицію як експертних кіл, так і пересічних громадян. В українському суспільстві лунало риторичне запитання: навіщо у XXI столітті втілювати ідею, від якої відмовилися ще в середині XX століття. Компетентні

фахівці зазначали, що здійсненню проекту заважають істотні технічні труднощі – передусім дно Керченської протоки, яке становить собою рідкий і рухомий мул 50-метрової товщини. До того ж міст мав би перебувати над водою не менше, ніж на 65-70 метрів, щоб під ним могли проходити бурові платформи, а це потребувало б велетенських паль. Ці та інші технологічні нюанси не опускали з хмар на землю тогочасне керівництво Криму, яке мріяло, що міст забезпечить «економічний і соціальний прорив для всього Криму» за рахунок розширення зв'язків з Краснодарським краєм, розвитку дорожньо-транспортної інфраструктури та створення тисяч нових робочих місць.

За популярними на той час оцінками, запланована Олімпіада в Сочі у 2014 році та «потенційне потужне будівництво» на Північному Кавказі, а також розвиток туризму в Криму дозволили б значно збільшити потоки вантажів і пасажирів між Україною та Росією. Проте в проукраїнській частині кримського соціуму побутувала думка, що міст через Керченську протоку потрібен для єдиної мети: щоб на півострові оперативно і безперешкодно опинилися військові людські й технічні ресурси Росії. Про це ж говорили і на материковій Україні, з огляду на перманентні прояви проросійського сепаратизму в Криму.

Втім, коли в Україні відбулася Революція гідності, «братні сусіди» вирішили, що зволікати немає чого: «ісконно наш» Крим треба

брати, доки той погано лежить. Президент Янукович за допомогою «патріотично налаштованих офіцерів» утік через півострів до Росії – морем, на одному з тих кораблів ЧФ РФ, з яких, немов зі скриньки Пандори, наприкінці лютого – на початку березня 2014 року з'явилися «зелені чоловічки» у масках і без шевронів та вогнепальна зброя для «народного ополчення». Підтримка окупантам прибувала за допомогою захопленої поромної переправи...

За лічені роки до цих подій збільшувалася кількість розбіжностей між представниками української та російської ініціативних груп. Неформальна назва «Міст дружби», увійшовши до лексикону аналітиків, набула глузливого забарвлення передусім через те, що район Керченської протоки загалом та прилеглої до нього Тузлинської коси неодноразово ставав предметом палких дискусій, а часом і відвертої конфронтації між Києвом і Москвою. Зокрема, тривалими були перемовини щодо розмежування акваторії. порушувалося питання про те, на яких умовах проєктованим мостом рухатимуться потяги й автомобілі, а також де саме проляже державний кордон.

З початком російсько-українського військового конфлікту навесні 2014 року в Криму можна було почути, що знов порушене питання Керченського мосту незабаром втратить актуальність через те, що Азовське море для Росії, мовляв, «ось-ось стане внутрішнім». Поки що цього, на щастя, не сталося, і хочеться вірити, що ця мрія поплітників «кримнашу» залишиться нездійсненою.

Проте в Криму має місце й інша думка: Керченський міст будують не для того, щоб збудувати, а для того, щоб будувати – тобто суто заради утилізації бюджетних коштів на окупацію. Наразі Росія демонструє на весь світ кадри активної праці з нагромадження у Керченській протоці блаженних конструкцій, якими невдовзі будімо має пролягти потужна комунікаційна артерія. Ланцюг, яким країна-окупант усупереч законам природи і міжнародного права намагається припнути до себе вкрадений півострів, фактично є пам'ятником тієї ганьби, якої Україна зазнала навесні 2010 року, коли мало не капітулювала перед «північним братом» без бою. Тож наша держава має відшукати раціональну відповідь на запитання – що робити з цим брухтом після деокупації Криму.

ФОТО З ВІДКРИТИХ ДЖЕРЕЛ

У ЦЬОМУ НОМЕРІ МИ ВЖЕ ПИСАЛИ ПРО СТВОРЕННЯ Й ІСТОРІЮ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ-ГІМНАЗІЇ У СІМФЕРОПОЛІ. ПРОТЕ НІЩО ТАК КРАЩЕ НЕ РОЗПОВІСТЬ ПРО ЦЮ ЗНАМЕННУ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ КРИМУ ПОДІЮ, ЯК ГАЗЕТНІ ПУБЛІКАЦІЇ ТИХ РОКІВ.

ТАМАРА СОЛОВЕЙ

Чи відбудеться перша українська школа-гімназія в Криму, ще півтора місяця тому важко було сказати ствердно. І ось я знову на подвір'ї філіалу вечірньої школи в Сімферополі за адресою: вул. Карла Маркса, 27. Щоправда, до вечірньої школи це подвір'я вже не має стосунку, бо не тільки другий, а й перший поверх приміщення вона змушена була вивільнити для потреб гімназії.

Скрізь тут панує сьогодні метушня, кипить робота: прибирають, миють, метуть, фарбують, забивають цвяхи. А в декоративно-художніх виробках, картинах, що вже прикрашають приміщення, та розпису класних кімнат відчувається подих справжнього мистецтва. Воно й зрозуміло, бо безкоштовно попрацювали тут художниці з відомими кримчанам іменами – Валентина Сергіївна Паляниця та Валентина Петрівна Типікіна.

До кабінету директора школи-гімназії Наталі Іванівни Руденко не пробитися. Черга і до кімнати, де працює психолог Ірина Львівна Пономаренко. І заходять сюди батьки з дітьми здебільшого на тремтячих ногах, мов до зубного лікаря. Бо саме в цій кімнаті сьогодні розгортаються найтяжчі драми – це коли психолог змушена була констатувати: дитина рівно вимог гімназиста не відповідає. А вже тут діють відповідно до документів мінсвіти України, згідно з якими «гімназія забезпечує широку гуманітарну, художньо-естетичну підготовку обдарованих, особливо здібних дітей

НАШ АРХІВ

У цьому приміщенні в 1997 році розташовувалась Українська гімназія, згодом – Головне управління юстиції

Є УКРАЇНСЬКА ГІМНАЗІЯ!

1 вересня широко відчинить свої двері для гостей і школярів перша в Криму українська школа-гімназія. Довгі роки плекала мрію про неї свідома українська інтелігенція Криму, тяжко за неї боролася. І ось мрія стала дійсністю. Цю дату по праву можна вважати історичною не тільки для освітньої галузі, а й для розбудови нашої Української держави.

А ще раніше тут було училище при лютеранській церкві

маємо зараз понад 360 заяв. У гімназії бажають навчатися і українські, і російські, і кримськотатарські діти. Відбір у нас суворий. І попереднє тестування – це ще не все, бо навчання проводитиметься на контрактних засадах, і з учнями, що не будуть відповідати умовам контракту, доведеться прощатися. Звичайно, обов'язки ці – взаємні. Вони стосуватимуться і викладачів, котрі теж відбираються за конкурсом. На щастя, на фахівців поки що нам щастить, серед них – викладачі університету, люди з науковими ступенями, майстри мистецтва. До речі, всі вчителі добре володіють державною мовою.

– Пані Наталю, мені навіть кортить себе ущипнути, чи то я не сплю, адже до цього часу українське слово, тим паче освіта, вважалися в Криму чужорідними, і такий попит на неї спрогнозувати було абсолютно неможливо. Чим ви пояснюєте все те, що ми сьогодні спостерігаємо?

– Велика роль належить тут засобам масової інформації, зокрема радіопередачі «Метроном» та «Чорноморській» телекомпанії. Коли люди довідалися з вуст радіо- і тележурналістів, яких знають і яким довіряють, про наш навчальний заклад, вони сприйняли цю інформацію належним чином. І суттєво, що на неї першими відгукнулися бізнесмени, котрі добре відчувають кон'юнктуру і наче знайомі з досвідом життя в інших державах. Звичайно, велику роль відіграло і міське управління освітою, особисто його начальник Людмила Онуфрїївна Шинкарчук, з якою ми працюємо у тісному контакті. Якнайповніше виправдала себе й ідея створення опікунської ради, головою якої є Лариса Михайлівна Барзут, та й не тільки головою, вона є і буде залишатися директором-наставником нової гімназії, першою тут особою, бо без неї не було б нічого взагалі.

Серед членів ради чимало впливових осіб, допомагаючи яких гімназії дуже суттєва. Це – генеральний директор «Чорноморнафтогазу» Микола Карлович Гльницький, го-

лова правління банку «Україна» Валерій Борисович Пробийголова, генерал-майор гвардії Віктор Федорович Шевченко, старший військовий начальник у Криму Іван Юрійович Свіда, архієпископ Кримський Української православної церкви Київського патріархату владика Антоній та багато інших. Допомагають, хто чим може. Ось щойно голова товариства політв'язнів і репресованих Роман Олексійович Новосад приніс книги. І все, що зроблено по облаштуванню приміщення, – безкоштовна праця майбутніх вчителів, гімназистів, їхніх батьків. А взагалі, у мене таке враження, що допомагає нам сам Бог.

Підсумовуючи незвичайні враження цього дня, зустрічаюся з начальником управління освітою Людмилою Онуфрїївною Шинкарчук. В її очах насторога – звикла до закидів українських журналістів щодо утиску українського шкільництва. Так воно вже ведеться: хто старший, той і винний, бо мусить брати на себе відповідальність, мусить першим рушати непротопаною стежиною, навіть якщо не переконали, що вона приведе до храму. Та ось цей важкий крок зроблено, і розвіялися сумніви, бо поруч – не купка «екстремістів», а багато шанованих розумних сімферопольців, що віддають перевагу не боротьбі з вітряними млинами, а нормальному цивілізованому життю.

– Людмילו Онуфрїїво, що ви хотіли б побажати завтрашнім гімназистам?

– Звичайно, не всім буде легко навчатися, бо багато ж навчались російською мовою. Та бажано, аби гімназисти здолали труднощі, стали справжніми господарями свого навчального закладу і власним прикладом підвищували попит на такого роду освіту, – відповідає гарною українською мовою поважна освітянка. І я остаточно переконуюся: все це не сон, лід рушив, і попереду не осінь, а весна справжнього потепління, що так пасує до нашого сонячного краю.

«Кримська світлиця», № 52-53, 29 серпня 1997 р.

Директор Української школи-гімназії м. Сімферополя Наталія Руденко

зверх державного освітнього мінімуму»...

Наталія Іванівна інформує: – Вже маємо три перших класи по 18-20 учнів, інших, включаючи дев'ятий, – по два. Десятий і одинадцятий вирішили не набирати, оскільки за такий короткий термін не можемо дати дітям передбаченого програмою. Отож дехто з десятикласників подав заяву повторно до дев'ятого, аби не втратити свій шанс. Всього

«ВМИРАТИ І ВБИВАТИ ЗА РОСІЮ І ПУТІНА»: ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ В ОКУПАЦІЇ

У липні на російській «платформі для соціальної журналістики» «КОНТ» (ресурс зареєстрований на Самоа – вочевидь, російська соціальна журналістика може існувати хіба що у Тихому океані) з'явилася нотатка під заголовком: «У Криму доводиться ретельніше пильнувати дітей, щоб ніякі відморозки не виховали з них убивць». За свідченнями автора, серед кримських дітей поширюється мода записуватися до військово-патріотичних організацій, кількість яких зростає навіть у малонаселених пунктах. Зазвичай ця тенденція охоплює проблемні родини або такі, де батьки через роботу не приділяють належної уваги вихованню дітей.

СЕРГІЙ КОНАШЕВИЧ

«**С**уть діяльності таких фабрик гарматного м'яса полягає у постачанні молоді звірини, готової вмирати і вбивати. Цільовою аудиторією зазвичай стають прошарки суспільства, що живуть за межею злиднів: на жаль, таких людей у Криму тепер чимало. У скрутні часи перед якоюсь родиною виникають так звані інструктори, що беруться за "виховання" молодого покоління. Згодом під керівництвом таких "доброзичливців" виростають "відморозені", безпринципні, підготовлені морально і фізично нелюди, що не цінують життя і палко бажають грабувати, твалтувати і вбивати. Саме таких і потребує російський уряд», – ідеться у матеріалі.

Увагу цій проблемі на початку серпня приділило польське видання "Rzeczpospolita" у матеріалі під заголовком «Путін за рік створив собі 140-тисячну армію школярів». У статті йдеться про рух «Юнармія», заснований міністром оборони РФ Сергієм Шойгу навесні 2016 року. Його осередки наразі діють майже у кожній школі окупованого Росією Криму. У міноборони РФ зазначають: «Путінська армія з дітей» налічує 140 тисяч

Святкування дня військово-морського флоту РФ у Севастополі. 30.07.2017 р.

НА ДОДАЧУ «З МЕТОЮ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ» «УПРАВЛІННЯ» РОЗРОБИЛО І ЗАРЕЄСТРУВАЛО ТУРИСТИЧНИЙ МАРШРУТ «КРИМСЬКА ВЕСНА», ПРИСВЯЧЕНИЙ ПОДІЯМ ОКУПАЦІЇ КРИМУ РОСІЙСЬКИМИ ВІЙСЬКОВИМИ У ЛЮТОМУ-БЕРЕЗНІ 2014 Р. ПІШИЙ МАРШРУТ, РОЗРАХОВАНИЙ НА ТРИ ГОДИНИ, ПРОХОДИТЬ КЛЮЧОВИМИ МІСЦЯМИ, ПОВ'ЯЗАНИМИ ЗІ «ВХОДЖЕННЯМ КРИМУ ДО СКЛАДУ РФ»: ЦЕ «ДЕРЖАВНА РАДА РЕСПУБЛІКИ КРИМ» (ЗАХОПЛЕНА БУДІВЛЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ АР КРИМ), ПАМ'ЯТНИКИ «ВВІЧЛИВИМ ЛЮДЯМ» І «ОПОЛЧЕННЮ ВСІХ ЧАСІВ», ПАМ'ЯТНИЙ ЗНАК «НАШ ДІМ – РОСІЯ» ТОЩО.

хлопців і дівчат – учнів початкових і середніх шкіл, що навчаються користуватися різними видами вогнепальної зброї. Польські кореспонденти наводять фрагмент присяги «юнармійців», яку читають у тому числі й кримські діти: «Урочисто присягаю готуватися до служби вітчизні, бути патріотом і гідним громадянином Росії». Наразі один із найчисленніших «юнармійських» загонів – 2,5 тисячі дітей – діє в окупованому РФ Севастополі: його кількість у вересні має сягнути 3,5 тисяч.

Наприкінці червня, під час літніх канікул, у Севастополі Музей героїчної оборони і звільнення міста з нагоди Дня партизанів і підпільників провів низку заходів, присвячених спротиву севастопольців під час Другої світової війни. Головною подією стала військово-патріотична гра «Партизанський подвиг», яка відбулася на території меморіального комплексу «Сапун-гора». Діти віком від 10 до 15 років узяли участь у таких ролевих іграх: створення партизанського загону, облаштування табору, виготовлення агітаційних листівок, виконання бойового завдання, надання першої медичної допомоги пораненим. А за місяць на площі Нахімова у рамках виставки військової техніки до Дня військово-морського флоту РФ маленькі севастопольці отримали нагоду «доторкнутися до установки залпового воєну "Град", потримати в руках безпілотник, що прибув просто з Сирії, перезарядити ручний гранатомет». «Зенітно-ракетний комплекс С-300, "Оса", "Панцир", протикорабельний комплекс "Бастіон", цілий арсенал ручної вогнепальної та холодної зброї зібрали величезну кількість людей, причому найбільш захопленими глядачами були діти, що з азартом і голосним сміхом стрибали по "Граду" і бігли за місце на танковій гарматі», – повідомляли місцеві ЗМІ.

Не пасе задніх у мілітаризації виховання і кримська «столиця». Наприкінці липня на сайті «міської адміністрації» Сімферополя повідомлялося, що «управління молоді, спорту і туризму» в рамках чинної програми «Розвиток патріотичного виховання та громадянської активності молоді Сімферополя» на 2016-2018 рр. проводить ро-

боту, спрямовану на «патріотичне» (за російськими стандартами) виховання молоді. Зокрема, проводяться заходи, спрямовані на «формування почуття патріотизму та російської ідентичності» серед сімферопольської молоді – наприклад, форум «Крымская весна – время перемен», святкування Дня молоді Росії, «Дня Перемоги у Великій Вітчизняній війні» та ін. До їхньої організації та проведення залучаються представники «народного ополчення» (т. зв. «кримська самооборона»), кримське «казачество» тощо. Кількість дітей, що беруть участь у сотнях «військово-патріотичних» заходів, обчислюється тисячами і десятками тисяч.

На додачу «з метою патріотичного виховання» «управління» розробило і зареєструвало туристичний маршрут «Кримська весна», присвячений подіям окупації Криму російськими військовими у лютому-березні 2014 р. Піший маршрут, розрахований на три години, проходить ключовими місцями, пов'язаними зі «входженням Криму до складу РФ»: це «Державна Рада Республіки Крим» (захоплена будівля Верховної Ради АР Крим), пам'ятники «ввічливим людям» і «ополченню всіх часів», пам'ятний знак «Наш дім – Росія» тощо. Передбачалося, що з початком нового навчального року маршрут буде запропоновано школам міста для ознайомлення дітей з подіями весни 2014 р. – ясна річ, у викладі російської пропаганди.

Що в цій ситуації має робити Україна задля порятунку молодого покоління на окупованих територіях? Варіант один: створити всі можливі і неможливі умови для його переміщення на підконтрольні терени та подальшого навчання, освіти й інтеграції до української реальності. Однак відповідні ініціативи з боку профільних відомств відсутні, а евакуйовані з поневолених земель навчальні заклади замість центрів організації переміщеної молоді стають місцями чвар і розбрату. Поки що, на превеликий жаль, відповіді на це запитання не видно. Кримське ж молоде покоління тим часом окупанти готують вбивати і вмирати за «отечество» – в тому числі й у війні проти країни, в якій воно народилося.

ДОКОРІННЕ ОНОВЛЕННЯ КАДРІВ ЯК ЗАПОРУКА ВІДРОДЖЕННЯ КРИМУ

Ще до передачі Кримської області Україні партійне керівництво та урядовці республіки добре вивчили стан кримської економіки та виявили головні її больові точки: занебане сільське господарство, недостатня енергозабезпеченість, гострий дефіцит води, жахливий стан доріг та комунального господарства, низький науковий потенціал, зруйнована санаторно-курортна галузь, нестача робочої сили та професійних кадрів. Стало зрозуміло і те, що без докорінного оновлення партійного, радянського та господарського апарату в області неможливо відродити кримську економіку.

ПЕТРО ВОЛЬВАЧ

Особливо консервативністю та безініціативністю вирізнявся апарат Кримського обкому партії. Після гучної розстрілюваної «ленінградсько-кримської справи» 1949 року апарат обкому партії та облвиконкому перебував у деморалізованому стані, він не генерував жодних конструктивних ідей. Не лише в центральних партійних, радянських та господарських органах, але і в низинних ланках не вистачало високопрофесійних та відповідальних фахівців. Область неодноразово піддавали жорсткій критиці з боку московського керівництва. Особливо провальними виявилися сільське господарство та санаторно-курортна галузь.

Занепокоєний критичним станом сільського господарства Кримської області Перший секретар ЦК КПРС Микита Хрущов наприкінці 1953 року ініціював проведення позачергового

ЯК ЦЕ БУЛО...

Дмитро Полянський.
У січні 1954 – грудні 1955 р. – 1-й секретар Кримського обласного комітету КП України

Василь Ком'яхов.
У грудні 1955 – січні 1961 р. – 1-й секретар Кримського обласного комітету КП України

Крим, 1956 рік. Микита Хрущов і югославський лідер Йосип Броз Тіто (в центрі) на держдачі поблизу Ялти

пленуму обкому партії, присвяченого розвитку сільськогосподарської галузі. Спритний голова облвиконкому Дмитро Полянський усю провину за катастрофічний стан сільського господарства в області вміло переклав на тодішнього першого секретаря обкому Павла Титова. Як фахівець із сільського господарства, в Кримському обкомі він курував цю галузь. На пленумі кар'єрист Дмитро Полянський фактично «здав» сво-

го партійного боса і невдовзі посів його місце. Перший рік перебування Кримської області у складі України переконав київське керівництво, що кримські високопосадовці на всіх рівнях не палко бажать змінювати усталений стиль роботи та відповідально і швидко вирішувати актуальні господарські проблеми. Адже більшість важливих рішень Кримського обкому партії та облвиконкому була ініційова-

на працівниками центральних органів. Врешті київське керівництво, заручившись підтримкою своїх московських колег, вирішило провести істотну ротацію керівних кадрів не лише на обласному, але і на районному рівнях. Уже за кілька місяців після входження Кримської області в Україну Центральний комітет КПУ розпочав широкомасштабну перевірку роботи партійних і радянських органів Криму.

В тогочасних засобах масової інформації ця подія не обговорювалася і не поширювалася. Результати перевірки мали закритий характер і не розголошувалися. Нині відкриті для широкої громадськості партійні архіви проливають світло як на причини швидкої заміни Дмитра Полянського на посаді першого секретаря Кримського обкому партії, так і на докорінну ротацію керівників усіх ланок – від обласних до районних.

У партійному архіві зберігається довідка інспектора ЦК КПУ О. Нікітіна, підготовлена за дорученням ЦК у вересні 1954 року «Про недоліки в роботі партійних та радянських органів Кримської області» («Крим в умовах суспільно-політичних трансформацій (1940-2015)». Київ, 2016, «Видавництво «Кліо». – Док. № 62, – С. 307-316). У довідці зазначається, «що в роботі як обкому, так і багатьох міськомів та райкомів партії, а також радянських та господарських органів існують серйозні недоліки, які стримують розвиток господарського та культурного будівництва».

Київська комісія вважала, що однією із слабких ланок діяльності обласної партійної організації була кадрова політика. На керівних посадах в районах було чимало некомпетентних, недостатньо ініціативних і відповідальних працівників. Не маючи резерву керівних кадрів, Кримський обком звернувся по допомогу до ЦК КПУ. Відділ партійних кадрів виконав доручення Президії ЦК КПУ, і з випускників Вищої партійної школи підібрав потрібні кадри.

Здавалося, що місто Севастополь, міська партійна влада та місцеві переважно оборонні підприємства мали б бути зразком вмілого керівництва та відповідально-го добору кадрів. Адже Москва на відбудову Севастополя щороку витрачала величезні кошти і збирала керів-

ників та технічних фахівців з усієї країни.

Комісія констатувала, що промислові підприємства Севастополя, Сімферополя та 14 районів Кримської області упродовж першого півріччя не виконали планових завдань і не впорались із налагодженням нормальної роботи господарської інфраструктури, не забезпечили водопостачання, не вирішили питання відведення стічних вод, не забезпечили благоустрою населених пунктів, не виконали плани введення в експлуатацію нового житла та відбудови міста, а пов'язано це, на думку членів комісії, з рівнем та якістю партійного та господарського керівництва м. Севастополя.

Комісія однозначно визначила, що катастрофічний стан не лише в економіці, а й в інших галузях значною мірою обумовлений малокомплектним та поверхневим керівництвом обкому партії. Укладачі довідки зазначають, що відповідальні працівники обкому на партійних зборах в обласних організаціях майже не бувають.

Після ознайомлення з цим документом стає зрозумілим конфлікт Дмитра Полянського з партійним керівництвом та урядовцями України, його зміщення з посади та переведення вже у 1955 році на посаду першого секретаря Оренбурзького обкому партії. У довідці з цілком зрозумілих причин не йдеться про спротив Дмитра Полянського наданню Криму українського обличчя, хоч величезний масив важливих для української культури рішень було прийнято саме за його каденції. Видається, що комуністичний ортодокс приймав проукраїнські рішення за наполяганням і під тиском київського керівництва. Зазначимо, що виконувати їх та втілювати у життя доведеться вже його наступнику, україноцентричному Василю Ком'яхову. Проте це вже тема іншої розмови.

(ПРОДОВЖЕННЯ)

ЕСІ – рідкісний сплав високої моральності та впертості.

Є. Горенко, В. Толстіков
«Природа власного Я»

Людина прагне отримувати всю інформацію про світ, що довкола, але потік цієї інформації багатогранний і люди по-різному сприймають різні його аспекти. Суб'єктивне сприйняття – це віддзеркалення об'єктивної картини світу, суб'єктивний погляд відображає лише частку цієї картини.

ВАЛЕРІЙ ВЕРХОВСЬКИЙ**СВІТ, РОЗГЛЯНУТИЙ
ПО ЧАСТИНАХ**

На жаль, передати інформацію людина може лише суб'єктивно, а отже, частково. Неначе у зіпсованому телефоні з кожною ланкою передачі втрачається більше інформації.

Соціоніка шукає такі способи обробки інформації, способи уникнути непорозуміння, що виникають внаслідок суб'єктивності, а для цього пропонує визнати, що світ побудований рештці з чотирьох складових.

Хіба не безглуздо питати, що є важливішим: час чи простір, матерія чи енергія? Все важливо, всі аспекти існування мають свій сенс, та не створена людина ідеальною й не може вона вмістити всі царини Всесвіту; але може навчитися, може навчити іншу людину, може прийняти допомогу іншої людини та допомагати сама. Це називається партнерство, це називається стосунки, з цього починає будуватися цивілізація.

І, розвиваючись далі, народ може навчитися в іншого народу, може навчити його. Українці можуть не лише «чекати Вашингтона з новим та праведним законом», у нас дечому можуть навчитися народи Заходу та Сходу, насамперед дуальні нам американці.

**АБИ ВТРИМАТИ –
ВІДПУСТИ**

Ми – найупертіший у світі народ, і маємо цим пишатися.

Американський фізик-теоретик українського (лемківського) походження Олекса-Мирон Біланюк приблизно півстоліття тому розробив теорію тахіонів, сформу-

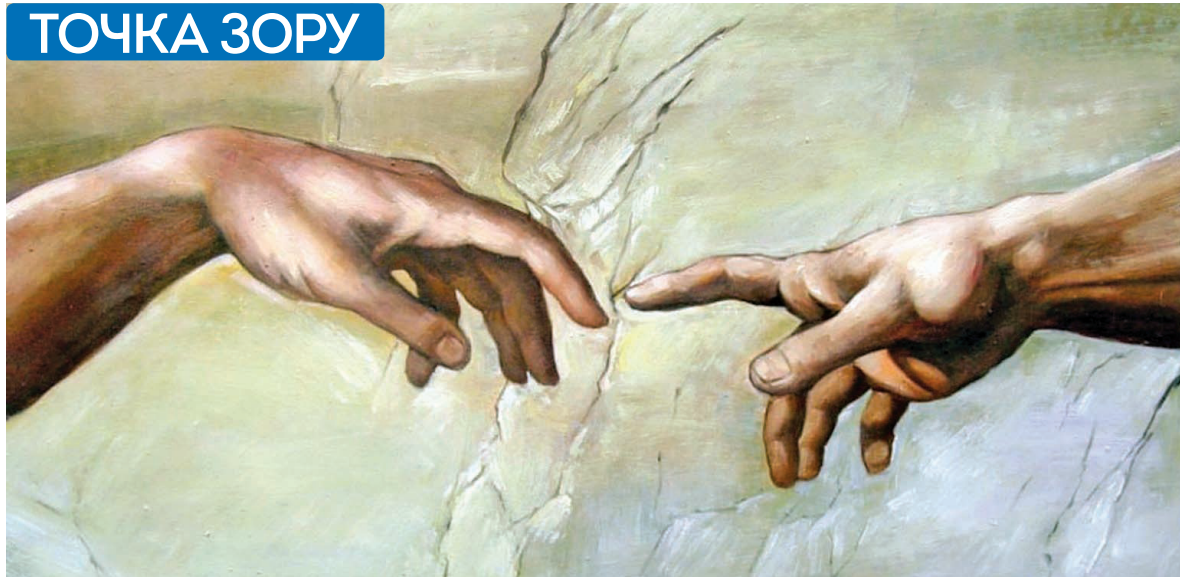
ТОЧКА ЗОРУ

ФОТО З ВІДКРИТИХ ДЖЕРЕЛ

**ХТО МИ Є?
ЧАС, ПРОСТІР, МАТЕРІЯ, ЕНЕРГІЯ...**

3 рольова □	4 больова ●	1 програмна L	2 творча ▲
5 сугестивна ■	6 активаційна ○	7 контролююча L	8 демонстраційна △

Модель соціотипу етико-сенсорного інтроверта

лювавши поняття антимаши. Згідно з його розрахунками, фізичне тіло, що рухається швидше швидкості світла, має деякі чудернацькі властивості: воно гальмує, коли його прагнуть розігнати, опирається зовнішньому імпульсу, та

розганяється, коли його намагаються уповільнити... Все навпаки.

Досвід – життєвий, людський, історичний – доводить, що таланту або везіння не вистачить, щоб досягнути чогось. Талант не розвиватиметься без праці та вдосконалення, везіння оманливе та зрадливе. Не кожен стане переможцем, але той, хто здається, – не перемає ніколи. Тільки наполегливий досягає успіху.

Так поводить й воля посправжньому вольової людини: опирається просто заради самого опору, прагне лише дужче, коли щось стає на заваді прагненню.

Етика оперує «енергіями», а Воля (екстравертна сенсорика) – встановлює контроль над простором. Простір – це може бути свій дім, власний шмат землі, рідна країна. Ніхто не має розпоряджатися у просторі, який вважає своїм ЕСІ. Але і приходити без дозволу на чужу територію ЕСІ також не властиво.

«Національна ідея України в стосунках з оточенням базується

на активно оборонній доктрині» (В. Єрмак «Президент для України, проблема вибору»).

Бажану у власному просторі особу ЕСІ «заохочує» у сенсорний же спосіб: частуванням, турботою про здоров'я... Небажаному зухвальцеві, агресору може завдати болу чи зашкодити здоров'ю (правда, це лише у крайньому разі). Для розуміння людьми деяких інших соціотипів важко сприйняти такий парадоксальний факт, що добро може бути з кулаками, і навіть міцними. Проте, зауважу, що:

«ЕСІ ніколи першим не почне бійки, не стане переслідувати супротивника, якщо той відступає, і тим більше, бити лежачого». (Є. Горенко, В. Толстіков «Природа власного Я»).

**СТОСУНКИ,
ВЗАЄМИНИ,
СТАВЛЕННЯ...**

За базовими принципами соціоніки все, що стосується енергії, належить до парафії етики. Навіть якщо взяти як модель батарею – на ній є інформація про напругу "9 вольт", а також зазначено, де "плюс" та "мінус". Щоб працював мобільний телефон, радіоприймач або ліхтарик, треба правильно підключити полюси. Прилад, розрахований на 9 вольт, згорить, якщо увімкнути його в мережу з напругою 220 вольт.

Набагато складнішою є справа "підключення" один до одного людей. Необхідно враховувати

сумісність/несумісність кожного з 16 соціонічних типів, але і цього замало – самою соціонікою не обмежуються мистецтво і наука стосунків між людьми.

Відтак набагато більш складне завдання налагодження стосунків у суспільстві з розбіжними інтересами соціальних верств і вікових груп, а ще складніше «підключати» одне до одного країни та народи.

Ми знаємо, що американці підприємливі, а японці працьовиті, що німці ставлять порядок понад усе, а французи в усьому цінують найтонший смак, що латиноамериканці запальні, а скандинави небалакучі...

РАЗ, ДВА, ТРИ...

Перша функція свідомості працює завжди та впевнено. Іноді впевненість переростає навіть у самовпевненість, що призводить до курйозних випадків.

Друга зветься творчою, вона навикається і вимикається, після навантаження їй потрібен спочинок. Кожна людина по-справжньому живе, коли спирається на свої першу та другу функції. Інтуїтивний має фантазувати, логік – міркувати, а що потрібно етико-сенсорному інтроверту?

Для нього головним дивом світу є людина. ЕСІ може реалізуватися у сферах медицини, адвокатури та судочинства, педагогіки. Не чужа для нього й військова служба.

Третя функція називається рольовою. Вона може витримувати певні навантаження і, якщо вимагає життя, працювати за шаблонами, та не варто очікувати від неї натхненної творчості.

За відсутності своєї справжньої ролі, без притаманної їй місії людина ніби опиняється без керма, лоцї та компасу у відкритому морі, не знаючи курсу, не вірячи у те, що дістанеться берега.

У ЕСІ є вада – він не гнеться, через що іноді ламається. Високі моральні вимоги до інших обумовлені ще вищими вимогами до себе, але якщо у нього стається важкий психологічний злам – все це може піти шкереберть.

Тоді третя функція перебирає на себе забагато – і працює неадекватно: для ЕСІ це формальна логіка, тобто починається дріб'язковість, вигадання безглузких правил, що тільки заважають, і позбавлених сенсу традицій.

Хіба мало цього ми спостерігаємо навколо?

ДАЛІ БУДЕ...

РОЗДУМИ

ГОГОЛЬ
ЯК НАШЕ
ВСЕ

ВАЛЕРІЙ ВЕРХОВСЬКИЙ

«За Киевом показалось неслыханное чудо. Все пань и гетьманы собирались дивиться сему чуду: вдруг стало видимо далеко во все концы света. Вдали засинел Лиман, за Лиманом разливалось Черное море. Бывалые люди узнали и Крым, горою подымавшийся из моря, и болотный Сиваш. По левую руку видна была земля Галичская. – А то что такое? – допрашивал собравшийся народ старых людей, указывая на далеко мерещившиеся на небе и больше похожие на облака и серые и белые верхи. – То Карпатские горы! – говорили старые люди, – меж ними есть такие, с которых век не сходит снег, а тучи пристают и ночуют там...»

Николай Гоголь
«Страшная месьть»

І. Левитська «М. Гоголь у Венеції», 1996 р., полотно, олія

Київ, Лиман, Чорне море, Крим і Карпати, земля за Карпатами – це той світ, у якому існував Гоголь. Він з точністю окреслив межі України, на його мапі нема Сибіру, Кремля чи навіть Білорусії, але є і Крим, і болотяний Сиваш, є Карпати. Микола Васильович, безумовно, належав цій землі, і жодній іншій, та писав він російською мовою, і жодною іншою... То російський він письменник чи український?

«ПРОКЛЯТІ КАЦАПИ»

«Надобно вам сказать, что у меня в левом ухе сидел таракан. В русских избах проклятые кацапы везде разводили тараканов».

«Іван Федорович Шпонька і його тетушка»

Коли Тарас Бульба кричав у фіналі повісті Гоголя про «землю русскую», що це було: конформістський прогин чи святе переконання ідеологічно підкутого письменника? А може, це просто було геніальною правдою, правдою художньою та історичною? Дуже наївно виглядає прагнення переписати класика чи відкопати в нього те, чого у нього не було. Викинути слова, котрі через три століття стали неактуальними? Так само, як і пригнати Тараса Бульбу до національної ідеї?

Гоголь має те, що робить його великим письменником, – велику правду.

Тарас Бульба належав XVII сторіччю, а тоді на Україні «руською землею» називали території, заселені українцями та білорусами, а також Новгородську та Псковську землі; Москва

і московити під це визначення не підпадали.

Російська мова Гоголя геть не московська й не пітерська, а вкраплення українців у повістях розставлені настільки влучно, що є чому позаздрити.

«Воно ще молода дьтына, – обыкновенно она говаривала, не смотря на то что Ивану Федоровичу было без малого сорок лет, – где ему все знать!» – міркує (російською мовою!) про Івана Шпоньку «многолюбящая твоя тетка Василиса Цупчевська».

ПОПІЛ ТАРАСА СТУКАЄ
У МОЄ СЕРЦЕ

Гоголь нагадує Шарля де Костера, котрий розсипав фламандські слова у франкомовному романі про Уленшпігеля. Де Костер – французький письменник

чи голландський? Така постановка питання позбавлена сенсу, адже він є бельгійським і лише бельгійським письменником.

Так само безглуздо ставити питання про Гоголя, виходячи з сучасних реалій. Гоголь був малоросійським письменником. І з усіх шляхів, якими могла пройти Україна, історією нам відгушений саме той, яким ми пройшли. Залишився нереалізованою екзотикою «острозький» волинсько-кальвіністський проект, майже втілювався, хоча і обмежився західним краєм греко-католицький шлях, але історія не знає слова «майже». Унія 1569 року, на жаль, поставила хрест на іншому можливому шляху розвитку, вивівши українські землі з-під юрисдикції Великого князівства Литовського, та накресливши лінію, яка зараз є кордоном між Україною та Білорусією. Малоросія перемогла, але в історичному підсумку прогнала.

«Я ТЕБЕ ПОРОДИВ,
Я ТЕБЕ І ВБ'Ю»

Повісті Гоголя так не лише названі «Малоросійськими повістями», треба розглядати їх як одну гіпертекстову конструкцію, хоча кожна окрема повість є самостійним твором. Вони і є малоросійською літературою, але ці дві книжки – вирок: «...тем низким малороссиянам, которые выдираются из дегтярей, торгашей, наполняют, как саранча, палаты и присутственные места, дерут последнюю копейку с своих же земляков, наводняют Петербург ябедниками, наживают наконец капитал и торжественно прибавляют к фамилии своей, оканчивающейся на о, слог въ».

Герої «Тараса Бульби» звитяжно б'ються за землю «русскую».

І прямим онуком Тараса Бульби є коваль Вакула, котрого у вирішальний момент, коли імператриці спало на думку переформувати козаків на карабінерів, турбує лише питання взуття для

своєї Оксани, котра, втім, вже і «без черевичків згодна».

А безпосереднім нащадком «богатирів землі руської» є Іван Федорович Шпонька, котрий у «без малого сорок літ» полишив військову службу у чині поручника, і котрий одруження бачив у кошмарному сні.

І «дворянин і розбійник» Іван Іванович Перерепенко та «дворянин» Іван Нікіфорович Довгочхун – теж нащадки «богатирів»; тільки ці «дворяни» вже не козаки, котрі б узялися через «смертельну образу» за шаблі.

Це – старосвітські поміщики, добрі, але пасивні люди, на яких закінчився родовід, і маєток їхній – читай вся Україна – зійшов нанівець, діставшись зайдам з реформаторськими схильностями.

«Скоро приехал, неизвестно откуда, какой-то дальний родственник, наследник имени, служивший прежде поручиком, не помню в каком полку, страшный реформатор. Он увидел тотчас величайшее расстройство и упущение в хозяйственных делах; все это решил он непременно искоренить, исправит и ввести во всем порядок. Накупил шесть прекрасных английских серпов, приколотил к каждой избе особенный номер и, наконец, так хорошо распорядился, что имя через шесть месяцев взято было в опеку. Мудрая опека (из одного бывшего заседателя и какого-то штаб-капитана в полинялом мундире) перевела в непродолжительное время всех кур и все яйца. Избы, почти совсем лежавшие на земле, развалились вовсе; мужики распяствовались и стали большею частью числиться в бегах» («Старосветские помещики»).

Тому найголовнішою фразою, яку з «Тараса Бульби» не викинути, є «Я тебе породив, я тебе і вб'ю». Мабуть, це і було кредо письменника, який не зогрішив проти правди, коли залишився помирати з Малоросією, якій сам же й оголосив вирок.

Письменник не суддя – він лише судовий писар.

У НАСТУПНОМУ ЧИСЛІ «КРИМСЬКОЇ СВІТЛИЦІ»

«ЩОСЬ ТУТ НЕЧИСТО!»

На півдні Криму цього року було зафіксовано найнижчий рівень виявлення порушень правил відведення стічних вод. Проблеми не вирішила навіть відповідна комісія, створена ще в січні з ініціативи кримської «ради міністрів» і за участі «міністерства

екології та природних ресурсів» та водоканалу південного берега. Взимку 2016 року основний колектор Алупки нібито було реконструйовано, проте містечко скаржилося на каналізаційні стоки, що текли просто в море. Такі ж скарги надходили з Керчі, Судака, Феодосії, Коктебеля та багатьох інших населених пунктів...

ГАЗЕТА «КРИМСЬКА
СВІТЛИЦЯ»

Всеукраїнська літературно-публіцистична та мистецька газета
Виходить із 31 грудня 1992 року
Свідоцтво про реєстрацію КВ №12042-913/ПР від 30.11.2006 р.

Засновники

Міністерство культури України
Всеукраїнське товариство
«Просвіта» імені Тараса Шевченка
ДП «Національне газетно-журнальне видавництво»

Адреса редакції
03040, м. Київ,
вул. Васильківська, 1;
тел.: +38 (044) 498-23-65

Видавець

Національне
газетно-журнальне
видавництво

Генеральний директор

Андрій ШЕКУН

Головний редактор

Віктор Мерджинський

Дизайн та верстка

Марк Канарський,
Оксана Кочергіна

Поліграфічний комбінат
ТОВ «Типографія «Від "А" до "Я"»
м. Київ, вул. Колекторна, 38/40
тел.: (044) 563-18-04, 562-28-51
Розповсюдження і реклама
тел.: +38 (044) 498-23-64

Редакція не завжди поділяє
думки авторів публікацій,
відповідальність за достовірність
фактів несуть автори.
Рукописи не рецензуються
і не повертаються.
Редакція залишає за собою
право скорочувати публікації
і виправляти мову.
Зміст газети поширюється
на умовах ліцензії СС ВУ 3.0,
якщо відсутні інші вказівки.

Передплата на газету

Передплатна ціна на 2017 р.:
1 місяць – 12,44 грн.;
півріччя – 74,64 грн.

У передплатній ціні враховано
вартість доставки до вашої
поштової скриньки і вартість
оформлення абонемента.

Передплатний індекс

90269

Наклад 1000 прим.
Ціна договірною

